HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

רבי יהודה אומר לא הוצרכו. ירושלמי פוסק הלכה כדברי המוסיף דימים (שבעה) ולימי כשהייתי קטן רבינו ילמק זקני שלש היה יושב במקומו עד שבוע רביעי ולא ידעתי טעמו שאם היה סובר כר' יהודה מ"כ יסבור כמותו בשניה שלישו יוצא מפתח דימו מיהו ר"ל דהא משכחת טובא לעיל למילות שבעה וקי"ל הכי ושמא טעמו כרבנן ומשום דלריך ליכא במקומו ולישו מדבר ושוב יותר שיש מון למקומו דשמא אין אסור לגדר כי אם במקומו: **עד שיעברו שלשה רגלים.** עד שיהיה שלשה רגלים בלא שמחה ולא יכנס להשבת שמחתו אי נמי כדי שיעשו שמחה [שלש] יהא ג' דעות במטה ועוד פן יזכירנה להשבת שמחתו לקטנטרה ודומיא דהכא אמרי' לעיל (ד' כח:) מתה לישתו ובשא שמחה אחרת אינו רשאי לישא לכתחלה לניחו כו' פירש ר"ת יוסה לאין שייך לפסוק כרבי יהודה לאמר שני רגלים משום דקי"ל לעיל (ד' כב.) כדברי האיקל בשלש דהא מילתא דפליגי בה הכא אין זו בשלש דימי אבלו כלו להן:

וקורין שבעה. בספר תורה לאין מתפללין יחד בציבור הכנסת אלא כל אחד ואחד מתפלל בציבור: **לא הוצרכו לומר אבל אחותה.** שולחי לא יצא מפתח ביתו: **כל שלשים יום לניהוחין.** עד שלשים יום לאחר שבלו אינו יכול ליכא אחד כלים ישנים יולאין מפוך החבבא. **ואחד כלים חדשים לבגדים.** פירוש אהן כחדשים: **בגרדא דסרבלא.** מלבוש לבן מגוהץ יפן: **כרבי.** לאמר לא אסרו לבן אלא בגרדא דסרבלא: **בחימוצתא.** חלוק: **רומיתא.** שבא מרומי: **כרבי אלעזר.** לאמר לא אסרו אלא לבגדים וזו אלמונה היתה:

וקורין שבעה ויוצאין רבי יהושע בן קרחה אומר לא שילכו ויטיילו בשוק אלא יושבין ודומין א ואין אומרים שמועה ואגדה בבית האבל אמרו עליו על ר' חנניה בן גמליאל שהיה אומר שמועה ואגדה בבית האבל ת"ר ב אבל שבת ראשונה אינו יוצא מפתח ביתו שניה יוצא ואינו יושב במקומו (ג) שלישית יושב במקומו ואינו מדבר רביעית הרי הוא ככל אדם רבי יהודה אומר לא הוצרכו לומר שבת ראשונה לא יצא מפתח ביתו שהרי הכל נכנסין לביתו לנחמו אלא שניה אינו יוצא מפתח ביתו שלישית יוצא ואינו יושב במקומו (ג) רביעית יושב במקומו ואינו מדבר חמישית הרי הוא ככל אדם ג ת"ר ג כל שלשים יום לנישואין מתה אשתו אסור לישא אשה אחרת עד שיעברו עליו שלשה רגלים רבי יהודה אומר רגל ראשון ושני אסור שלישי מותר ד ואם אין לו בנים מותר לישא לאלתר משום ביטול פריה ורביה ה הניחה לו בנים קטנים מותר לישא לאלתר מפני פרנסתן ו מעשה שמתה אשתו של יוסף הכהן ואמר לאחותה בבית הקברות לכי ופרנסי את בני אחותך ואעפ"כ לא בא עליה אלא לזמן מרובה מאי לזמן מרובה אמר רב פפא ז לאחר שלשים יום ד ת"ר כל שלשים יום לניהוח אחד כלים חדשים ואחד כלים ישנים יוצאין (ג) מתוך המכבש רבי אומר לא אסרו אלא כלים חדשים בלבד רבי אלעזר בר' שמעון אומר ז לא אסרו אלא כלים חדשים לבנים בלבד אביי נפיק ס בגרדא דסרבלא כרבי רבא נפיק בחימוצתא רומיתא סומקתא חדתי כרבי אלעזר בר' שמעון: מפני שאמרו שבת עולה ואינה מפסקת: בני יהודה ובני גלילא הני אמרי

יש

כל שלשים יום לניהוח. דוקא ניהוח אסור אבל בלא ניהוח כגון כיבוס מותר לתמרינן לקמן (ד' כז:) אל תבכו למת הא כיצד שלשים יום לניהוח ולתפפורת ובמסכת שמחות (פ"ז) שלשים יום לניהוח כיצד כו' ובירושלמי גזרת שלשים ניהוח ותפפורת אבל כיבוס מסתע דשרי מדתמרינן פ' המוכן (יבמות מג:) גבי תלמה מפני התיבול ולקמן בתיבול שלא שלשים יום ופריך קל וחומר מה במקום שאסור לכבס מותר לתרם במקום שמותר לכבס אינו דין שמותר לתרם והתניא בתסכת שמחות (פ"ז) שמותה ימים קודם הרגל אם רצה לכבס ולספר הרשות בידו לא ספר לא כיבס ערב הרגל אסור לספר ולכבס אל תבכו למת הא כיצד שלשים יום ומשמע מכיבוס נמי אסור נראה ההוא כיבוס היינו ניהוח ומחמר כיבוס שרי ניהוח נמי שרי לדידן כדתמרי' פ"ק דשבת (ד' י:) ופ"ל דתענית (ד' כט:) דניהוח שלנו כביבוס שלהן והקשה ה"ר שמואל מוולדו"ס דהא בשמעתין גופיה נפיק כו' והא בנבל הוו קיימי דניהוח לחינהו אינו אלא כיבוס ומ"מ לתרי ותירן רבינו יצחק דפעמים שהיו מביאים מ"י כלים מגוהצין או שמא פעמים שמביאין לומנין יודעין לגהן בעלמן ושמא דתניא בתוספתא (פ"ג) כל אלו שאמרו אסור לספר במועד מותר לספר בתוך שלשים יום אבל כל אלו שאמרו מותר לכבס במועד לתתות כל אלו והא דקאמר בפרק התולן (יבמות ד' מג. ושם) מקום שמותר לכבס היינו בהני דתתירו לגלח ולכבס ברים פירקין (ד' יג:) גם ממדינת היס ויוצא מבית האסורין ומה שאסור שם בשעשה גוף לכבס היינו דוקא טעמא שיכול להמתין אתר שעשה גוף הוציל ואיסורו אינו אלא מדין כך וגרסינן שפיר במקום שמותר לספר כדפריטית ופ"ל למותבו ופ"ל לייתבו בשאה או בגילוח כל הרואה כדברי המפרשים שרוצים לייצב גירסת הספרים והתרתי בתוספתא יבמות (ג"ז שם) וגרסינן לקמן (ד' כז:) אל תבכו כו' הא כיצד שלשים יום לתכבוסת ולתפפורת והא דאתר לעיל (ד' טו.) אבל אסור בתכבוסת משמע לאתר שבשה שרי התם בימים אירי ולא בשבר וחול וזה יוכל להיות מותר לאתר שבשה בתוספתא הרב כך פירש לאסור ובשם רבו פירש היתר ולפי מה שפירש לכיבוס אסור בשאה או בגילוח כל הרואה כדברי ה"ר שמואל מוולדו"ס מיהו מורי לא היה מפרש ממש לאסור כל כיבוס אלא היה מפרש דהתי בריימתא לתסרה כיבוס היינו בע"י לכיבוס שלהן כגיהוץ שלנו והיה דקתני גיהוץ ולא כיבוס היינו בנבל מיהו לפי זה לא היה לאסור לדידן כי אם גיהוץ אבל כיבוס שרי ה"י מפרש אלא דאייה כמו שפירש רבינו יאתק הזקן דבנבל היו פעמים מומנים מ"י יודעין לגהן וכלי פשתן אין בהן משום גיהוץ וחולק על הס"ם ירושלמי דקתני התם כל שלשים יום לניהוץ אסור ולגבוס אלא דקתני כל שלשים יום לניהוץ היינו אסור לגבוס אלא דקתני דוקא לגבוס אבל לגהן מותר והא דקתני כל שלשים יום לניהוץ היינו אסור לגבוס כלים מגוהצין כו' על מותר להוליך כלים לניהוץ בתוך שלשים ויש יודע אם היה אומר הרב היתר בכיבוס תוך שבעה ומחלק נמי בין לכבס או לגבוס מיהו רבינו יאתק זקני מפרש בתשובתו לתפיי לכבס ולהניח אסור מדתמרינן בפרק בתרא דתענית (ד' כט.) לכבס ולהניח ועוד פירש בתשובתו לכיבוס שלנו מותר בא' דתמרינן דניהוח שלנו כביבוס שלהן משמע לכיבוס שלנו היו בכיבוס שלהם והכי איתא בהדיא בפ"ק דכתובות (ד' י:) מיהו לענין ימי אבילות אסור בכיבוס שלנו לפי' בתשובה בא' מתמירין העושה בכיבוס שלנו מתוך המנהג כמו שהתמירו לענין אבילות דשבר מליה דשרי בהלכה ורגילין לנהוג בו איסור ומיהו היני מבין מנין לו להקל בתשובה בא' יותר מימי אבלו דאתרה בפרק בתרא דתענית (שם) נראה לי שמתמיר יותר לענין ניהוח כלי פשתן בימי אבלו מבמועד ובמטפחות ידיס השיב רבינו שלף על פי שהתירו במועד אסורין בימי אבלו דאתמרינן לעיל (דף יח:) כל שאתרו מותר לגלח במועד כו' והתניא אסורים ומוקי לה בתכפוהו אבליו: **רבא** נפיק בו'. ופי' בתוספות לאתי ורבא הלכה כרבא ומ"ש מותר ללבוש כלים מגוהצין בשעון אפילו אתרים או ישנים אפילו בנבל וכן פסק ר"ח:

הגהות הב"ח

(א) [שמות פ"י ע"ס], ב) [שמות פ"ז], ג) [שם וע"ס], ד) [שם וע"ס], ה) [בד"ס שאין], ו) [בד"ס אבל],

גליון הש"ס

גמ' שבת ראשונה אינו יוצא. עיין לקמן דף כז ע"ל תוס' ד"ה אם יכול: שם בגרדא דסרבלא כרבי. עיין לקמן דף כל ע"ב תוס' ד"ה כרבי אליעזר: תום' ד"ה ואמר לאחותה וכו' מותר לישא ולבעול. כ"ל שמיבת ולבעול ע"ס הוס':

רבינו חננאל

וקורין שבעה, ויוצאין ודורק) [ו]לא יטיילו בשוק. ואין אומרים שמועה והגדה בבית האבל. אמרו על ר' חנינא בן גמליאל שהיה אומר שמועה והגדה בבית האבל. ת"ר אבל שבת ראשונה אינו יוצא מביתו. שניה יוצא ואינו יושב במקומו, רביעית יושב ואינו מדבר, חמישית שוה לכל אדם. ג) והיכא דרגילין אבלים לצלויי [ב]כנסת, קדמי ואתו ויתבי במקום אבלים [ו]מצלו. ואיכא נמי בבבל דעבדי הכי. ת"ר כל שלשים אסור לישא. מת[ה] אשתו אסור לישא אחרת עד שיעברו עליו שלש רגלים. ר' יהודה אומר רגל ראשון ושני אסור, שלישי מותר. ואם אין לו בנים, מותר לישא לאלתר משום ביטול פריה ורביה. הניחה לו בנים קטנים, מותר לישא אשה לאלתר מפני פרנסתן. ומעשה שמתה אשתו של יוסף הכהן, ואמר לאחותה ועדיין הם בבית הקברות, לכי ופרנסי בני אחותך, ואעפ"כ לא בא עליה אלא לאחר שלשים. וכן עשה ר' טרפון, ומפורש בתלמוד ארץ ישראל. ת"ר כל שלשים יום לניהוץ, אחד כלים חדשים ואחד כלים ישנים יוצאין מתחת מכבש. ר' אומר לא אסרו אלא כלים חדשים בלבד. אביי נפק בגרדא דסרבלא כר'. רבא נפק ג) בהימצתא רומניתא סומקתא חדתי, כר' [אלעזר בר'] שמעון.

וקיימא לן כרבא ואליבא דר' אלעזר בר' שמעון. ירושלמי שני אחין שני שותפין שני טבחין שני חנוונין, שאירע לאחד מהן דבר, הרי אלו נועלין חנותם. ופועלין עושין בצינעא במקום אחר. **מתני'** מפני שאמרו שבת עולה ואינה מפסקת. בני יהודה ובני גלילא, (דהכי) [דהנך] אמרי יש אבלות בשבת, מדקתני במתני' (ו)שבת עולה, (והכי) [והנך] אמרי אין אבלות בשבת מדקתני אינה מפסקת, דאי (ס"ל) [ס"ד] יש אבלות בשבת,

---

קנב א מיי' פי"ג מהל' אבל הל' ט טוש"ע י"ד סי' שעח סעיף ז:
קנג ב מיי' שם פ"ז הלכה ה סמג עשין ג טוש"ע שם סי' שצג סעיף ג:
קנד ג ד ה ו מיי' שם פ"ו הל' ה טוש"ע שם סי' שפט סעיף ה:

ג) כ"ה גרסת הרי"ף ויוסבין ודוין כו'. ד) וכן הניח הרמב"ן ז"ל בפ' תפ"ק בשער התבלות בשם רב האי גאון ז"ל ועי' בהש"ס כאן. ג) כ"ה ג' הערוך בערך המיתה וע"ע בערך ממתה והרי"ף ז"ל גרס בהסימיינתא רומייתא.